

Na pražské Kampě začne venkovní výstava o historii majálesů

27.4.2022 - | Magistrát hlavního města Prahy

„Byli to často právě studenti, kteří ve 20. století hlasitě zareagovali na ohrožení osobní i národní svobody a nebáli se veřejně dát najevo, co si myslí - vzpomeňme na roky 1939, 1948 nebo 1989. A činili tak i v rámci majálesů. Vtip nebo satira totiž dokáže nejrychleji demaskovat lži či pokrytectví jakéhokoli režimu,“ uvedla Hana Kordová Marvanová, radní pro oblast legislativy, která je zároveň předsedkyní správní rady Muzea paměti XX. století.

Výstava Králové majálesů prostřednictvím řady dosud nepublikovaných fotografií a dokumentů mapuje mimo jiné, jak studentské slavnosti odrážely povahu a proměny politických poměrů, nálady ve společnosti a také míru sebevědomí studentského hnutí, které sehrálo důležitou roli v mnoha přelomových okamžicích naší země.

„Májové studentské karnevaly mají téměř stejně dlouhou tradici jako moderní univerzitní vzdělání. Za zdánlivě neškodnou recesi s volbou krále, nasazením bláznivé koruny, hudbou a průvody bylo vždy možné cítit čerstvou energii nesenou mladými vzdělanými lidmi. Tato víra ve vzdělání, pospolitost, kritický rozum, humor a přesvědčení, že svou budoucnost si chceme psát sami, nenechávala žádný nedemokratický režim chladným. A právě o tom, jak květnové studentské open-air oslavy testovaly demokracii a otevřenost společnosti, vypovídá i naše výstava,“ řekl Jiří Pospíšil, člen Zastupitelstva hl. m. Prahy a předseda správní rady Musea Kampa.

„Historie majálesových slavností je velmi různorodá. Majálesy byly střídavě povolovány i zakazovány, v některých letech se konaly jen v menších městech a v Praze nikoliv. Komunisté se v poválečných letech snažili studentské slavnosti proměnit v organizovanou svazáckou manifestaci po vzoru prvomájových politických průvodů, jindy slavnosti spontánně nabývaly protestní charakter,“ vysvětluje autor výstavy, historik Petr Blažek z Muzea paměti XX. století.

Výstava podrobně připomíná i nejznámější majálesovou slavnost v Praze. Uskutečnila se v roce 1965, kdy byl králem zvolen americký básník a představitel beatnického hnutí Allen Ginsberg. Slavnost byla tehdy povolena ve snaze dostat pod kontrolu opakovaně výtržnosti a protirežimní vystoupení, které se konaly od počátku 60. let u pomníku Karla Hynka Máchy na Petříně. Ačkoliv na přípravu majálesové slavnosti 1. května 1965 dohlížely stranické orgány, měla velmi svobodnomyslnou atmosféru. Poslední majálesový průvod se v hlavním městě odehrál v euforii Pražského jara v roce 1968. Po srpnové okupaci a obnovení autoritativní formy vlády byly studentské slavnosti v Praze zakázány a tradice byla obnovena až po roce 1990.

Výstavu doprovodí tři akce pro veřejnost: dne 1. května 2022 se uskuteční historická procházka z parku Kampa k soše Karla Hynka Máchy na Petřín. Účastníci si budou moci poslechnout ukázkou z dobových textů vztahujících se k petřínským srazům mládeže v 60. letech a zazpívat písně Karla Kryla. Dne 9. května 2022 od 18 hodin se ve Werichově vile bude konat debata věnovaná básníku Allenu Ginsbergovi a 13. června 2022 tamtéž diskuse o fenoménu prvních „mániček“ v komunistickém Československu. Pro střední i základní školy organizátoři připravili jednak komentované prohlídky a dále pracovní listy na projektové hodiny českého jazyka a dějepisu, které jsou společně s informacemi pro pedagogy k dispozici ke stažení ZDE.

Tradice studentských majálesů je stará několik století. Původně se jednalo o výlety studentů s učiteli do přírody, kde se zpívalo, recitovalo či hrálo divadlo. Konaly se před filipojakubskou nocí 30. dubna. Od 19. století získal studentský majáles podobu karnevalového a recesistického studentského průvodu městem s doprovodným programem včetně volby krále. Svátek proslavil Alois Jirásek v románu *Filosofská historie*, který vyšel v roce 1877. V jeho podání byl majáles volnomyšlenkářským a vlasteneckým svátkem studentů filozofie. Podoba studentských majálesů se v minulém století proměňovala podle vývoje vládnoucích politických režimů a míry emancipace společnosti.

Více informací k výstavě Králové majálesů je k dispozici ZDE.

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/na_prazske_kampe_zacne_venkovni_vystava.html